

31. 1. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Parametry exekučních srážek ze mzdy od 1. ledna 2024: Nezabavitelné částky se snižují, protože odpadlo mimořádné navyšování normativních nákladů na bydlení

Od 1. ledna 2024 se mění jako obvykle k počátku nového kalendářního roku parametry (rozhodující čísla, limity) exekučních srážek ze mzdy, aniž by se však měnil příslušný normativ nákladů bydlení nebo výše životního minima jednotlivce, když právě od těchto veličin se odvíjí výše nezabavitelných částek a další parametry exekučních srážek ze mzdy jako výše jednotlivých třetin zbytku čisté mzdy (po odečtení nezabavitelných částek) určujících, kolik lze srazit pro přednostní a kolik pro nepřednostní pohledávky (dluhy), a částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy sráží bez omezení. Výše životního minima jednotlivce i příslušný normativ nákladů na bydlení zůstává na stejné úrovni, ale odpadá (aspoň prozatím mimořádné) navyšování normativu.[1]

Aktuální konstrukce nezabavitelných částek a dalších parametrů pro srážky ze mzdy

Základní (celková) nezabavitelná částka, která nesmí být sražena povinnému (dlužníkovi) z měsíční mzdy, je rovna úhrnu (součtu):

1. dvou třetin součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu nebo dvě osoby podle zákona o státní sociální podpoře, počítané pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy v obci s alespoň 70 000 obyvateli, které představují nezabavitelnou částku na povinného (dlužníka)

a

2. jedné čtvrtiny nezabavitelné částky na povinného, která se započítává na každou osobu, které je povinný (dlužník) povinen poskytovat výživné.

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy (po odečtení základní nezabavitelné částky, tedy nezabavitelné částky na samotného povinného dlužníka a částek na jím vyživované osoby) srazí bez omezení, činí jedenapůlnásobek součtu částky životního minima jednotlivce a příslušné částky normativních nákladů na bydlení (pro jednu nebo dvě osoby v bytě užívaném na základě nájemní smlouvy v obci s aspoň 70 000 obyvateli).

Uvedený normativ nákladů na bydlení se použije bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný dlužník bydlí a zda bydlí nebo nebydlí v nájemním bytě.

Životní minimum jednotlivce bylo naposledy zvýšeno od 1. 1. 2023 na **4860 Kč** (a to nařízením vlády č. [436/2022](#) Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima).

Výše normativu nákladů na bydlení pro jednu nebo dvě osoby v bytech užívaných na základě nájemní nebo podnájemní smlouvy v obci s aspoň 70 000 obyvateli je od 1. 1. 2023 stanovena **na hodnotě 14 197 Kč** (a to přímo zákonem o státní sociální podpoře v ust. § 26 odst. 1 písm. a), nikoliv jako dříve

prováděcím nařízením vlády), přičemž dle ust. § 26 odst. 3 zákona je platná podle zákona č. [117/1995](#) Sb., o státní sociální podpoře, ve znění od 1. 1. 2024, pro období od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2024. (Již se však nepřičítá mimořádné navýšení 1400 Kč.)

Vláda však může tuto veličinu upravit dle pravidel zakotvených v ust. § 28 zákona o státní sociální podpoře, a to **s účinností od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení.**[\[2\]](#)

Nezabavitelná částka na dlužníka

Nezabavitelnou částku na dlužníka spočítáme tedy jako 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce 4860 Kč a částky normativu nákladů na bydlení v nájemním bytě pro 1 a 2 osoby v obci s aspoň 70 000 obyvateli čili 14 197 Kč (bez navýšení), tedy jako 2/3 z **19 057 Kč** čili činí **12 704,67 Kč**.

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu činí 1/4 nezabavitelné částky na povinného čili **3176,17 Kč**.

Na koho lze uplatnit částku na vyživovanou osobu

Na manžela povinného se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky, i když má samostatný příjem. K zápočtu částky na manžela (manželku) není podmínkou, aby žili ve společné domácnosti s povinným. Na dítě, jež manželé společně vyživují, se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, jsou-li srážky prováděny ze mzdy obou manželů.

Jedna čtvrtina nezabavitelné částky se nezapočítává na žádného z těch, v jejichž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí (exekuce) pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá. Příslušná nezabavitelná částka se tak nezapočítává na osobu, v jejíž prospěch byla nařízena exekuce pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá; je-li však výživné sráženo na základě dohody o srážkách ze mzdy, je třeba příslušnou nezabavitelnou částku na tuto vyživovanou osobu započítat.

Součet nezabavitelné částky na povinného a nezabavitelných částek na vyživované osoby je základní nezabavitelnou částkou

Nezabavitelnou základní (celkovou) částku (určitého povinného) stanovíme jako součet nezabavitelné částky na povinného a všech nezabavitelných částek na vyživované osoby.

Jak počítat a zaokrouhlovat

Nezaokrouhlují se jednotlivé složky celkové nezabavitelné částky (tj. nezabavitelné částky na povinného a nezabavitelné částky na vyživované osoby), **ale až jejich součet u jednotlivého povinného zaměstnance, tedy (až celková základní) nezabavitelná částka, a to na celé koruny nahoru.** Průběžné-případně v průběhu výpočtu, resp. stanovení (základní) nezabavitelné částky potřebné-zaokrouhlování na dvě desetinná místa je třeba provádět podle obecných matematických pravidel, nikoliv podle zmíněného pravidla.

Od jaké částky bez omezení

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, a to ve výši jedenapůlnásobku součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro 1 nebo 2 osoby v nájemním bytě v obci s aspoň 70 000 obyvateli, činí **28 585,50 Kč** Jelikož nařízení vlády vlády č.

[595/2006 Sb.](#), v platném znění, neupravuje způsob jejího zaokrouhlení, měla by být zaokrouhlena podle běžných matematických pravidel na 28 586 Kč.

Postup při provádění srážek

Srážky se provádějí z čisté mzdy, která se vypočte tak, že se od hrubé mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážená z příjmů ze závislé činnosti a pojistné odvody. Z takto vypočtené čisté mzdy zaměstnance (povinného) **se odečte (základní) nezabavitelná částka, která je součtem nezabavitelné částky na samotného povinného (dlužníka) a nezabavitelných částek na jím vyživované osoby.**

Po třetinách

Pokud zbylá čistá mzda (tzv. výpočtová základna) - po odečtení základní (celkové) nezabavitelné částky-je rovna nebo nižší 28 586 Kč, zaokrouhlí se směrem dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřenou v celých korunách. (Maximální výše jedné třetiny z 28 586 Kč je 9528 Kč. Případný zbytek odečtený od zbytku čisté mzdy - 1 nebo 2 Kč-při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi náleží povinnému.)

Zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek až do částky, nad kterou se sráží bez omezení (28 586 Kč), se rozdělí na tři třetiny. **Částka přesahující hranici 28 586 Kč se sráží bez omezení.**

	V r. 2023 čili od srážek ze mzdy za měsíc leden 2023 v únoru 2023 až do srážek ze mzdy za měsíc prosinec 2023 v lednu 2024	V r. 2024 čili od srážek ze mzdy za měsíc leden 2023 v únoru 2024 až (nedojde-li ke změnám) do srážek ze mzdy za měsíc prosinec 2024 v lednu 2025
Nezabavitelná částka na povinného (dlužníka)	13 638,00 Kč	12 704,67 Kč
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu	3409,50 Kč	3 176,17 Kč
Částka, nad kterou se sráží zbytek čisté mzdy bez omezení čili hranice, nad kterou je mzda již plně zabavitelná	30 686,00 Kč	28 586,00 Kč
Maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy v Kč	10 228,00 Kč	9 528,00 Kč

1. třetina (zbytku čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek) je určena pro vydobytí **nepřednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek, pokud k jejich úhradě nepostačuje 2. třetina)**. **2. třetina** (zbytku čisté mzdy) slouží pouze k vydobytí **přednostních pohledávek**, a pokud takové nejsou, vyplatí se povinnému. **3. třetina** (zbytku čisté mzdy) se vždy vyplatí povinnému.

Pokud 2. třetina nestačí k uspokojení přednostních pohledávek, převádí se část přednostních pohledávek do třetiny 1. Částka zbytku čisté mzdy přesahující částku, nad kterou se sráží bez omezení, tedy plně zabavitelná část zbytku čisté mzdy se připočte ke 2. třetině zbytku čisté mzdy v

rozsahu, který je potřebný k uspokojení přednostních pohledávek; zbývající část se připočte k 1. třetině.

Součet vypočtené (1.) třetiny, případně dvou třetin (1. a 2.), a částky přesahující částku, nad kterou se sráží bez omezení, je tedy postižitelnou výší příjmu. Nepostižitelnou výší příjmu je tedy součet vypočtené (3.) třetiny, případně dvou třetin (2. a 3.), a (základní) nezabavitelné částky (a případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi).

Přednostní pohledávky specifikuje ust. § 279 odst. 2 občanského soudního řádu.^[3] Postavení přednostní pohledávky má i paušální náhrada nákladů pro plátce mzdy. Ostatní pohledávky jsou nepřednostní.

Paušální náhrada pro plátce mzdy jako přednostní pohledávka

Plátce mzdy má od 1. 1. 2022 nárok na paušálně stanovenou náhradu nákladů, které mu vznikly za kalendářní měsíc, v němž provádí srážky ze mzdy povinného dlužníka. Náhrada je nákladem výkonu rozhodnutí (exekuce) a hradí ji plátcí mzdy povinný dlužník. Paušálně stanovená náhrada nákladů plátce mzdy nebo jiného příjmu činí za 1 kalendářní měsíc, v němž plátce mzdy nebo jiného příjmu provádí srážky ze mzdy nebo jiného příjmu vypláčeného jednomu povinnému, 50 Kč; to platí i v případě, že plátce mzdy nebo jiného příjmu provádí srážky z více mezd nebo jiných příjmů, které vyplácí povinnému. Výše paušálně stanovené náhrady nákladů plátce mzdy nebo jiného příjmu však nesmí přesáhnout třetinu částky sražené ze mzdy nebo jiného příjmu povinného zaokrouhlenou na celé koruny nahoru. (Zbývá-li tedy po odečtení nezabavitelných částek a jedné třetiny zbytku čisté mzdy (po odečtení základní-celkové nezabavitelné částky), v případě, že je sráženo pro přednostní pohledávky, nebo po odečtení nezabavitelných částek a dvou třetin zbytku čisté mzdy, je-li sráženo jen pro nepřednostní pohledávky 150 a více Kč, paušální náhrada činí 50 Kč. Zbývá-li však a je-li sráženo méně, paušální náhrada se snižuje.)

Příklad srážky paušální náhrady pro plátce mzdy:

Po odečtení nezabavitelného minima (nezabavitelných částek a dalších předepsaných částek) od čisté mzdy povinného zaměstnance, zbývá pouhých 100 Kč, z nichž je možno uspokojovat oprávněné věřitele. Paušální náhrada nákladů plátce mzdy pak činí jen 34 Kč a 66 Kč bude sraženo v rámci výkonu rozhodnutí (exekuce).

Jde-li o tzv. mnohočetnou exekuci, tedy provádí-li plátce mzdy zároveň srážky k vydobytí několika pohledávek vůči témuž povinnému náleží mu náhrada nákladů pouze jednou. Ze sražených částek, které mají být vyplaceny povinnému, plátce mzdy odečte před jejich vyplacením stanovenou náhradu nákladů. Paušálně stanovená náhrada nákladů plátce mzdy se uspokojuje před všemi ostatními pohledávkami z první třetiny (zbytku čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek). Ta je určena pro vydobytí nepřednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek, pokud k jejich úhradě nepostačuje druhá třetina). Pohledávka paušálně stanovené náhrady nákladů plátce mzdy je tak prioritní a má přednost před ostatními pohledávkami, avšak jen při srážkách z 1. třetiny zbytku čisté mzdy, ale ne při srážkách z 2. třetiny zbytku čisté mzdy. Může ovšem získat přednostní postavení dokonce i vůči výživnému, které nebylo uspokojeno z 2. třetiny, a jeho pohledávka se převádí k uspokojení do 1. třetiny (zbytku čisté mzdy).

Nárok na paušální náhradu nákladů však vzniká plátcům mzdy pouze u nových výkonů rozhodnutí, resp. exekucí, které byly zahájeny 1. 1. 2022 a později. (Na řízení zahájená před 1. 1. 2022, v nichž přede dnem 1. 1. 2022 bylo vydáno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí se pravidla o paušální náhradě nákladů pro plátce mzdy, účinná od 1. 1. 2022, nepoužijí.)

Příklad výpočtu exekučních srážek:

Ženatý zaměstnanec se 2 dětmi pobírá čistou mzdu 26 000 Kč. Je mu sráženo pro nepřednostní pohledávku.

Základní nezabavitelná částka je pro rok 2023 součtem nezabavitelné částky na povinného dlužníka 13 638 Kč a 3 částek na vyživovanou osobu po 3409,50 Kč, takže činí 23 866,50 Kč čili po zaokrouhlení na celé koruny nahoru 23 867 Kč. Zbývá 2133 Kč, které se rozdělí na 3 třetiny po 711 Kč. Jedna třetina 711 Kč bude sražena ve prospěch oprávněného věřitele. Povinnému dlužníku zůstává základní nezabavitelná částka 23 867 Kč + 2 x 711 Kč (dvě třetiny zbytku čisté mzdy), takže celkem 25 289 Kč. (Jde-li o exekuci zahájenou po 1. 1. 2022, pak se částka sražená ve prospěch oprávněného věřitele sníží o 50 Kč paušální náhrady nákladů exekuce pro plátce mzdy.)

Základní nezabavitelná částka je pro rok 2024 součtem nezabavitelné částky na povinného dlužníka **12 704,67 Kč** a 3 částek na vyživovanou osobu po **3 176,17 Kč**, takže činí 22 233,18 Kč čili po zaokrouhlení na celé koruny nahoru **22 234 Kč**. Zbývá 3766 Kč, které se rozdělí na 3 třetiny po 1255 Kč. Jedna třetina 1 255 Kč bude sražena ve prospěch oprávněného věřitele. Povinnému dlužníku zůstává základní nezabavitelná částka 22 234 Kč + 2 x 1255 Kč (dvě třetiny zbytku čisté mzdy) a zbytek 1 Kč vzniklý zaokrouhlováním, takže celkem 24 745 Kč. (Jde-li o exekuci zahájenou po 1. 1. 2022, pak se částka sražená ve prospěch oprávněného věřitele sníží o 50 Kč paušální náhrady nákladů exekuce pro plátce mzdy.)

Nově klesá částka, která zůstává povinnému dlužníkovi, o 544 Kč, a o tolik více naopak bude ze mzdy sraženo.

Od kdy nové limity srážek ze mzdy

Plátce mzdy (zaměstnavatel) uplatní nově vypočtené nezabavitelné částky (a další uvedené nové parametry srážek ze mzdy) poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky mění

Nové nezabavitelné částky a další parametry exekučních srážek, tak ovlivňují (až) mzdu za měsíc leden 2024, zúčtovanou a vyplácenou v únoru 2024, zatímco mzda za měsíc prosinec 2023 vyplácená v lednu 2024 bude (ještě) zúčtována podle dosavadních nezabavitelných částek a dalších parametrů.

Richard W. Fetter,

právník věnující se pracovnímu právu a s ním souvisejícím kapitolám jiných právních odvětví

[1] Dle ust. § 26a odst. 2 písm. a) zákona o státní sociální podpoře, ve znění do 31. 12. 2023. § 26a zákona byl s účinností od 1. 1. 2024 zrušen.

[2] Proto by uvedené hodnoty a uvedené z toho odvozené (a zde uváděné) parametry srážek ze mzdy měly určitě platit pro srážky ze mzdy za měsíc leden, ale nelze vyloučit, že ke změně by mohlo dojít např. již ohledně srážek ze mzdy za měsíc únor 2024. (Už by však nemělo dojít k náhlým změnám znepřehledňujícím právní úpravu a komplikujícím účetní praxi. Už by neměla nastat obdobná situace jako v lednu 2022. Příslušný normativ nákladů na bydlení byl tehdy nově pro rok 2022 stanoven s účinností od 1. 1. 2022. Ovšem ještě s účinností od 28. 1. 2022 došlo k další změně příslušného normativu pro rok 2022. A dle ust. § 4 nařízení vlády č. [595/2006](#) Sb., o nezabavitelných částkách, ve znění pozdějších předpisů, platí, že: Zvýší-li se částky životního minima nebo normativních nákladů na bydlení podle zvláštního právního předpisu, uplatní plátce mzdy nově vypočtenou nezabavitelnou částku a částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky zvyšují. Příslušný normativ byl tedy valorizován jako jindy v předchozích letech k počátku nového roku, tedy k 1. 1. 2022, avšak k jeho mimořádnému navýšení došlo ke dni 28. 1. 2022. Jenže články se pochopitelně odevzdávají ke zpracování s větším či menším předstihem před publikací a také jsou v jistém předstihu publikovány před tím, než má být nová úprava aplikována v praxi. (Podobně tomu je s tvorbou softwaru ke zpracování mezd.) A tak publikované informace vycházející z právního stavu k 1. 1. 2022 byly mnohdy s ohledem na další novelizaci na poslední chvíli (s účinností od 28. 1. 2022 čili pouhé 3 dny před aplikací nových parametrů srážek ze mzdy v praxi od 1. 2. 2022) chybné. Nadto nebylo úplně zřejmé, zda příslušné navýšení zohledňovat při konstrukci parametrů srážek ze mzdy. Výkladové stanovisko proto podal Nejvyšší soud: Stanovisko NS k výkladu (výše) nezabavitelné čás | epravo.cz)

[3] Přednostními pohledávkami jsou:

- a) pohledávky výživného;
 - b) pohledávky náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví;
 - c) pohledávky náhrady újmy, způsobené úmyslnými trestnými činy;
 - d) pohledávky daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění,
 - e) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách nemocenského pojištění, důchodového pojištění a úrazového pojištění,
 - f) pohledávky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pohledávky pojistného na veřejné zdravotní pojištění,
 - g) pohledávky náhrady přeplatků na podpoře v nezaměstnanosti a podpoře při rekvalifikaci,
 - h) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách státní sociální podpory,
 - i) pohledávky regresní náhrady podle zákona o nemocenském pojištění,
 - j) pohledávky náhrady mzdy, platu nebo odměny a sníženého platu nebo snížené odměny, poskytované v období prvních 14 kalendářních dnů a od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény,
 - k) pohledávky za náhradní výživné podle jiného zákona.
-

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)